

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 17-7-2026

Αρ. Πρωτ. 96954/ΥΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37

Τ.Κ. – Πόλη : 151 80–ΜΑΡΟΥΣΙ

E-mail : gnk2@minedu.gov.gr

Τηλέφωνο : 210 344 3830

ΔΖ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1) Υπουργεία:
-Εσωτερικών
- Προστασίας του Πολίτη
- Δικαιοσύνης
2) Βουλευτή κ.
- Αθανάσιο Χαλκιά
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 5747/30-5-2026»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Συντάγματος, περί Θρησκευτικής Ελευθερίας:

«1. Η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης είναι απαραβίαστη. Η απόλαυση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός.

2. Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη και τα σχετικά με τη λατρεία της τελούνται ανεμπόδιστα υπό την προστασία των νόμων. Η άσκηση της λατρείας δεν επιτρέπεται να προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Ο προσηλυτισμός απαγορεύεται.

3. Οι λειτουργοί όλων των γνωστών θρησκειών υπόκεινται στην ίδια εποπτεία της Πολιτείας και στις ίδιες υποχρεώσεις απέναντί της, όπως και οι λειτουργοί της επικρατούσας θρησκείας.

4. Κανένας δεν μπορεί, εξαιτίας των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Κράτος ή να αρνηθεί να συμμορφωθεί προς τους νόμους.

5. Κανένας όρκος δεν επιβάλλεται χωρίς νόμο, που ορίζει και τον τύπο του».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. γ' του Οργανισμού του ΥΠΑΙΘΑ (π.δ. 18/2018, Α'31), όπως ισχύει, αποστολή του Υπουργείου είναι η ανάπτυξη και η συνεχής αναβάθμιση της παιδείας με σκοπό: «[...] την προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και της λατρείας και την εποπτεία των λειτουργών όλων των γνωστών θρησκειών, [...]».

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 1 του Οργανισμού του ΥΠΑΙΘΑ, όπως ισχύει, σκοπός της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων είναι: «η προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και της θρησκευτικής λατρείας, η εποπτεία του θρησκευτικού εκπαιδευτικού συστήματος και των λειτουργιών των γνωστών θρησκειών, καθώς και η σύνδεση θρησκείας, παιδείας και πολιτισμού με την ταυτόχρονη προαγωγή δράσεων κατά του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας και υπέρ των διαθρησκευτικών σχέσεων και διαλόγου προς όφελος της θρησκευτικής ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 1 περ. β) του Οργανισμού του ΥΠΑΙΘΑ, επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων είναι ο σχεδιασμός πολιτικών για την υποστήριξη, προαγωγή, και εύρυθμη λειτουργία: «προγραμμάτων και δράσεων που συμβάλλουν στην καλλιέργεια ανεκτικότητας καθώς και σχέσεων αμοιβαιότητας και καταλλαγής με στόχο την ειρηνική συνύπαρξη και συμβίωση του συνόλου των κατοίκων της επικράτειας ανεξαρτήτως θρησκειότητας». Ειδικότερα, το Τμήμα Β' Θρησκευτικών Ελευθεριών και Διαθρησκευτικών Σχέσεων, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 4 περ. α) του Οργανισμού του ΥΠΑΙΘΑ είναι αρμόδιο, μεταξύ άλλων, για: «την εποπτεία και τον έλεγχο για τη διατήρηση και ενίσχυση των θρησκευτικών ελευθεριών και τη νόμιμη άσκηση και την προστασία των θρησκευτικών δραστηριοτήτων των μελών των ανωτέρω κοινοτήτων από προσβολές».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ31.2/7581/03-06-2026 έγγραφο της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ρεθύμνου: «(...) η συγκεκριμένη εκδήλωση έλαβε χώρα σε ημέρα μη λειτουργίας των σχολικών μονάδων, πέραν δε τούτου η Υπηρεσία μας δεν έλαβε καμία πληροφορία ή καταγγελία για συμμετοχή μαθητών/τριών μας σε αυτή». Σύμφωνα, δε, με το πρωτ. 5837/03-06-2026 έγγραφο της ίδιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης: «(...)

- Ουδεμία καταγγελία αναφέρθηκε στη ΔΔΕ Ρεθύμνου για τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στη συγκεκριμένη πορεία, που να αφορά σε οποιοδήποτε μέλος της σχολικής μας κοινότητας.
- Οι εκπαιδευτικοί της ΔΔΕ Ρεθύμνου, πιστοί στο παιδαγωγικό τους καθήκον, προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την ορθή διαπαιδαγώγηση των μαθητών/μαθητριών στις έννοιες του αμοιβαίου σεβασμού της ελευθερίας της έκφρασης, των διαφορετικών θρησκευτικών και ιδεολογικών πεποιθήσεων και για την αποτροπή αντιπαραθέσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε πράξεις εκφοβισμού ή άσκησης οποιασδήποτε μορφής βίας.
- Η ΔΔΕ Ρεθύμνου, σε συνεργασία με όλους τους θεσμικούς φορείς του Ρεθύμνου (Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης & Αυλοποτάμου, Αντιπεριφέρεια, Δήμους, Κέντρο Πρόληψης Ρεθύμνου κλπ.) διοργανώνει/συνδιοργανώνει κάθε χρόνο δράσεις για μαθητές/τριες, γονείς και κηδεμόνες, εκπαιδευτικούς, με στόχο την ενημέρωση και την πρόληψη φαινομένων κοινωνικής αποδιοργάνωσης, ακραίας πόλωσης, οπαδικής βίας, κινδύνους χρήσης/κατάχρησης διαδικτύου και μέσων κοινωνικής δικτύωσης.»

Τέλος, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 10393/12-6-2026 έγγραφο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) ισχύουν τα ακόλουθα:

«(...) Τα θέματα που αφορούν στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του παιδιού, αποτελούν κεντρικούς στόχους που επιδιώκονται στο πλαίσιο των «Εργαστηρίων Δεξιοτήτων» του ΙΕΠ. Τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων αποτελούν μια καινοτόμο εκπαιδευτική δράση που έχει συμπεριληφθεί στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού και του Γυμνασίου (ΦΕΚ 3567/04-08-2021), παρέχοντας το πλαίσιο για την ανάπτυξη και την ενίσχυση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την ευημερία κάθε πολίτη, τόσο σε κοινωνικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Πληθώρα Προγραμμάτων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων (ΠΚΔ) επικεντρώνονται σε θεματικές ενότητες με αντικείμενο τα

ανθρώπινα δικαιώματα. Συγκεκριμένα, στον θεματικό κύκλο Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη, υπάρχει ξεχωριστή υποθεματική ενότητα «Ανθρώπινα Δικαιώματα», όπου επιδιώκεται η απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την ειρηνική συνύπαρξη στην κοινωνία, την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής, αλλά και η γνώση για το περιεχόμενο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον σεβασμό τους, όπως το δικαίωμα της ελευθερίας έκφρασης, αλλά και του σεβασμού των θρησκευτικών πεποιθήσεων των άλλων. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα ΠΚΔ «Δυναμώνω τη φωνή μου, δυναμώνεις τη φωνή σου: Δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης» και «Έχω και εγώ δικαιώματα, είμαι παιδί». Επιπροσθέτως, στον ίδιο θεματικό κύκλο υπάρχει ξεχωριστή υποθεματική ενότητα με τίτλο «Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα», με προσανατολισμό στη συμπερίληψη και την αξία της καλλιέργειας της ενσυναίσθησης. Χαρακτηριστικά, αναφέρονται τα ΠΚΔ: «Γνωρίζουμε την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οργανώνουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου και μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή» και «Πολλοί πολιτισμοί, ένα ψηφιδωτό - Πολίτες της Γης».

Αντίστοιχα, το Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) «Δράσεις Ενεργού Πολίτη», που υλοποιείται από τις 6 Δεκεμβρίου 2024 στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, προωθεί μια ολιστική προσέγγιση, ενσωματώνοντας τους δεκαεπτά (17) Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), όπως θεσπίστηκαν από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) το 2015, με σκοπό την ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων που ενισχύουν τον ενεργό ρόλο του πολίτη, δηλαδή ατόμων με δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και κοινωνικής υπευθυνότητας, οι οποίοι συμβάλλουν ενεργά στη δημιουργία μιας βιώσιμης κοινωνίας. Οι δράσεις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας αναδεικνύουν τις διαστάσεις του/της προσωπικά υπεύθυνου/ης συμμετοχικού/ής και του/της εστιασμένου/ης στη δικαιοσύνη πολίτη. Παράλληλα, δίνεται έμφαση σε κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες που αφορούν στην αλληλεγγύη, στην ευγένεια, στη στήριξη, στην ενσυναίσθηση, στις δεξιότητες ανάπτυξης σχέσεων, και στην αυτορρύθμιση που αποβλέπουν στην απόκτηση της αίσθησης του «ανήκειν» σε μια πιο διευρυμένη κοινότητα, δίνοντας έμφαση στην κοινωνική, πολιτισμική, οικονομική και πολιτική αλληλεπίδραση σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, με εστίαση στα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα και την αξία της διαφορετικότητας. Ενδεικτικά, αναφέρονται η δράση Τα δικαιώματά μας στην καθημερινότητα (Οδηγός σελ.173) για μικρότερα παιδιά ηλικίας Νηπιαγωγείου-Α΄-Β΄-Γ΄ Δημοτικού και Τα παιδιά μιλούν για τα δικαιώματά τους για παιδιά Γυμνασίου.

Συνοψίζοντας, τόσο τα ΠΚΔ, όσο και το ΠΣ Δράσεις Ενεργού Πολίτη, λειτουργούν υποστηρικτικά στο έργο των εκπαιδευτικών, με προσανατολισμό στον σεβασμό και την προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού, όπως κατοχυρώνονται από τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού, του ΟΗΕ (1989), καθώς και σύμφωνα με τους δεκαεπτά (17) ΣΒΑ του ΟΗΕ, συμβάλλοντας στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών και εφήβων (γνωστική, συναισθηματική/ψυχολογική και κοινωνική), ώστε να καταστεί δυνατή η κοινωνική συνοχή και η ευημερία όλων των πολιτών, χωρίς καμία διάκριση.».

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα